

3. Oxford English Dictionary, second edition by John Simpson and Edmund Weiner, Clarendon Press, 1989, twenty volumes. URL: <http://www.oed.com/>
4. Семигин Г. Идеология. *Новая философская энциклопедия: в 4-х т. / Ин-т философии РАН, Нац. общ-науч. фонд. Москва: Мысль. 2010. Т. II. 2816 с.*
5. Пастушина В. Пропаганда як ідеологічна складова журналів «Сурма» та «Розбудова нації». *Вісник Львівського університету. Серія «Журналістика».* 2018. Вип. 44. С. 22–27.
6. Советская пропаганда. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0_%D0%B2_%D0%A1%D0%A1%D0%A0 (дата звернення: 06.04.2021).
7. Валюшко І. Еволюція інформаційних війн: минуле і сучасність URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/17471/127-134.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 12.04.2021).

*Кудлай В. О., канд. наук. із соц. комунікацій, доц.,
Барсукова А. К.,
Маріупольський державний університет, м. Маріуполь*

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТНІ СИСТЕМИ

Документна комунікація – процес поширення інформації в суспільстві, який здійснюється за допомогою документів.

Документна комунікація є підсистемою соціальної комунікації. Процес передавання документної інформації в суспільстві називається соціальною документною комунікацією.

У процесі соціальної документної комунікації беруть участь три основні елементи: комунікант, комунікат і реципієнт.

Комунікант – відправник документного повідомлення, що починає акт комунікації (автор повідомлення).

Реципієнт повідомлення – його одержувач, приймач (читач, слухач, глядач). Між комунікантом і реципієнтом встановлюється канал комунікації, без якого зв'язок не може відбутися.

Комунікат – документне повідомлення. Документну комунікацію можна вважати такою, що відбулася, тільки у тому разі, коли реципієнт (споживач) одержав закодовану на матеріальному носії інформацію, відправлену комунікантом.

У розвитку сучасного суспільства важливу роль відіграє інформація. Вона поширюється в часі та просторі певними каналами, засобами, методами. Особливе місце в цій системі належить комунікації. Комунікація – обмін інформацією (ідеями, знаннями, повідомленнями) між людьми. Інформація – це відомості, призначені для передачі в процесі соціальної комунікації.

У процесі комунікації виділяють п'ять основних елементів:

- комунікант – відправник документного повідомлення, з якого саме і починається акт комунікації;
- комунікат – документне повідомлення (фіксована інформація, закодована у певний спосіб за допомогою символів, знаків, кодів);
- канал (спосіб передачі інформації);
- реципієнт – отримувач повідомлення (особа, якій призначена інформація і яка у певний спосіб інтерпретує її, реагує на неї);
- зворотний зв'язок – реакція реципієнта на отримане повідомлення.

Найважливішою підсистемою соціальних комунікацій є документна комунікація (ДК) – процеси і засоби обміну інформацією у суспільстві за допомогою документів. Вона забезпечує рух соціальної інформації у часі і просторі через створення, зберігання та розповсюдження

документів. ДК виникла на певному етапі соціального прогресу людства і нині охоплює всі сфери суспільного життя. Поширенню середовища функціонування ДК сприяє інформатизація суспільства, яка охоплює всі сторони сучасного суспільного життя – виробництво, кредитно-фінансову сферу, постачання, управління, науку, освіту та зумовлює зростання обсягів техніко-економічної, фінансової, технологічної, наукової та іншої документованої інформації, що циркулює в межах підприємств та організацій, між ними та між різними країнами. Впровадження новітніх інформаційних технологій, удосконалення засобів документування та розповсюдження інформації постійно розширюють документне середовище ноосфери та збагачують документні ресурси суспільства.

Під функцією (від лат. «functio» – виконання) документа розуміється внутрішньо властиве йому цільове призначення, соціально вироблений спосіб його вживання. Інакше кажучи, функції документа зумовлені його суспільно-практичними цілями і завданнями, є похідними від них. Функції документа безпосередньо пов'язані з функціями інформації, які документ переймає на себе після фіксації цієї інформації на матеріальному носіїві.

Виникнення документа було обумовлене конкретними суспільними потребами, а саме необхідністю закріплення, збереження і передачі (трансляції) інформації. Саме ці функції є найважливішими в документі і властиві всім документам.

Окрім розглянутих вище загальних функцій, спочатку властивих практично всім документам, існує низка функцій, якими документи наділяються в рамках тієї або іншої конкретної сфери людської діяльності. До їхнього числа насамперед варто зарахувати управлінську функцію документа. Ця функція властива значному масиву документів, що спеціально створюються як інструмент управлінської праці. Оскільки процес управління виступає в різних формах, має різні рівні, стадії, цикли, документи, що виконують управлінську функцію, надзвичайно різні: організаційно-розпорядні, планові, звітні тощо.

З управлінською тісно пов'язана правова функція документа. Вона полягає в закріпленні правових норм і правовідносин у суспільстві. Ця функція характерна документам, які встановлюють, закріплюють або змінюють правові норми і правовідносини або припиняють їхню дію, а також інші документи, які можуть спричинити певні юридичні наслідки. Значна частина документів виконує пізнавальну функцію, яка відбиває зв'язок документованої інформації з соціальним пізнанням. Ця функція властива насамперед науковій документації, оскільки метою наукового пізнання є здобуття нової інформації. Низці документів притаманна політична функція, яка тісно пов'язана з функцією управління, оскільки до сфери політики належить передусім діяльність органів державної влади і державного управління. Політична функція знаходить своє вираження найперше в документах, призначених для інформаційного забезпечення внутрішньої і зовнішньої політики держави. Крім того, політичну функцію виконують документи.

Список використаних джерел

1. Комова М. В. Документознавство: навч. посіб. / Національний університет «Львівська політехніка», Інститут гуманітарних та соціальних наук. Львів: «Тріада плюс», 2007. 296 с. ISBN 978-966-486-006-9
2. Документ в коммуникации и восприятии: лекции по курсу «Документоведение» / Н. Б. Зиновьева и др. Краснодар, 1995. 58 с.
3. Швецова-Водка Г. Документознавство: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 398 с.
4. Швецова-Водка Г. Функции и свойства документа в системе социальных коммуникаций. Книга: Исслед. и материалы. 1994. Сб. 69. 425 с.